

## శ్రీ రస్తు.

---

రాజయోగ సారము-ద్విపదకావ్యము,

ప్రథమ ప్రకరణము.

శ్రీగణనాథునాశ్రితపరిపాలు - నాగమసంవేద్య నా  
 ధార సదను - ననిశంబుగీర్తించి యతిభక్తిబెంచి - యను  
 వందతరికొండహరినిమహాను - భావుభవ్య విగ్రహునిభా  
 వించి - పావనమూర్తిని పరమపావనుని - వేదాంతవే  
 ద్యునివిశ్వతోముఖుని - నాదవిహోదినీ నలినఖోచనుని - ఆ  
 దినారాయణునిశంబునాదు - మనములోనరహస్య మా  
 గ్గమందుంచి || ౧౦ || ఘనతమీరగను గంగాయమునలకు-  
 నడుమదివ్యంబయిన నాడికాగ్రమున - నడరిక్రమంబుగా  
 నారెంటిమీద - బెలుపుమీరినమేరు శిఖరంబునంబు - లతి  
 మీరజ్జప్తికళామాత్రుడగుచు - పరుడౌచువెలుగు సుబ్ర  
 హ్మణ్యగురుని - చరణరేఖవయంబు సారెసారెకును -  
 రసావహించినుస్థిరభక్తిబెంచి - పరమరహస్యంబు భాస  
 మందుంచి - రసామీరసోమేశస్వామినిదలచి || ౨౦ || ఏహీ

తంబుగా ముక్తివేగమేబాండు - కొరకువిద్యారణ్య గురు  
 నాశ్రయించి - పరమబ్రహ్మాండ్రులబ్రస్తుతిజేసి - ఘనతమీ  
 రస్వయంప్రకాశులదలచి - యనఘాత్ముడగుసచ్చి దానం  
 దగురుని - కారణుండగుమల్లి కార్జునగురుని - భీరుడౌన  
 వధూతదేశికోత్తముని - నచలితపరమహం సాఖ్యసద్గు  
 ల- నచలభక్తునిబడచానలగురుని - యలరుసుజ్ఞానయోగా  
 నందగురుని || 30 || క్షలధన్యులయిన జితేంద్రియగురుభీయ  
 రతేకమరియు దిగంబరగురుని - కరమర్థితోపరకాయ ప్ర  
 వేశ - గురునీనిత్యానంద గురురాజచంద్రు - డరయనిరంజ  
 నుడనుగురుమదిని - గాంచుబోధానంద ఘనపదాబ్జంబు-  
 లంచితభక్తితోనాత్మయందుంచి - కుదురుగానదియట్టి గు  
 రుపరంపరమ - సదమలభక్తితోసన్నుతింపుచును - విహీ  
 తోక్తినత్యంతవిఖ్యాతినమరు || ౪౦ || సర్వయోగీంద్రుల స  
 మ్మతిగాగ - సుర్విలోనీరాజ యోగసారంబు - వలనొప్పు  
 ద్విపదకావ్యముగారచియించి - యెలమిశ్రీహరికి సమర్పిం  
 పదలచి \* మున్నుగానాచందములుతేటగాగ - విన్నవించె  
 దమీకువిశదంబుగాను - వినరయ్యకవులార విద్వాంసులార  
 వినరయ్యమీరెల్లవిమలాత్ములార - ఘనయతిప్రాససంగతు  
 లునేనెనుగ - వరుసనాక్షేపింపవలదు సత్యపద || ౫౦ ||

శ్రీకరఁబుగ నారసింహులకరుణ - నీకథాప్రారంభ మే  
స్పరించెదను॥

—\* కథాప్రారంభము. \*—

మహితాత్ములార సంమతముగావినుడి- మహీనెన్నద  
శుకర్థమప్రజాపతికి - ననుకూలవతియైన యాదేవహూ  
తి- ఘనపతివ్రతయైనకామినీమణికి - యనురాగయుక్తుడై  
యహ్మహాపురుషు. డెనసీపుత్రికలతానింపారగాంచి - తన  
యెలులెక డెందమునచింతించి - యనుపమంబయిన ఘో  
రాటవికరిగి॥ ౬౦॥ పరమాత్ముగూర్చి తపంబాచరించె- న  
రుదుగాపరమాత్ము డామహాత్మునకు - పరగప్రత్యక్షమై  
పలికెనిట్లనుచు - వరమేమిసేకుకా వలెననియడుగ - వినికర్ద  
ముడుచాల వివరించిపలికె - నినకోటిసంకాశ యిందిరాధీ  
శ- పరమాత్మునీవునాపట్టిగావలయు- వరమిదెచాలునేవర  
మొల్లరింక - ననవుడుపరమాత్ము డావరమిచ్చి - దనరార  
నంతనంతర్ధానుజయ్యె॥ ౬౧॥ అవేశకర్దము డురిగివేడుక  
ను - దేవహూతునిగూడి ధీయైయుండె - పన్నుగ్ధానంతట  
పంకజస్వాభు - డున్నతుడైదేవ హూతిగర్భమున॥

—\* కపిలునిజననము. \*—

గరిమెతోజనియించె కపిలుడకాపేర - కరమృతోను

క్రత్యాతిగానుండె - బూనికొన్నాళ్ళకుపుణ్యచారిత్రు, కై  
 నకర్తముడు నిజాత్మజుటాచి - నావరపుత్రక నావంశతిల  
 క - నీవునానుతుడవైనిజముగానన్ను || ౮౦ || చెన్నలరం  
 గబ్రసిద్ధిజేసితివి - యన్ననాకోరికలన్నిపలించె - న్యాయం  
 బుదప్పకా నందమింపొంద - బోయెదసింక తపోవనంబున  
 కు - ననుచునమ్మతిజేసియాత్మణంబునను - తనవధూవణిత  
 ద్వివరంబునెల్ల - యలరారదెలిపిననాదేవహూతి - పాలు  
 పొందపతిపదంబులకునువ్రాలి - మాలిసియిట్లనె మమతరె  
 ట్టింప - నోనాధనినుబాసి యెంటితరింప || ౯౦ || జాలసే  
 నివెట చనుదెంతుననిన - నాలలితంగికి నతడిట్టులనియె  
 భావనీవీరీణిబలుకనేమిటికి - నీకుమారుడుధర్మ నిపుణుండు  
 గాన - నీకుజీవస్మక్తి నిజముగానొసగు - వనములకీవురా  
 వలసినదేమి - వనితయిచ్చటనెనీవ్రతముఫలించు - ననియె  
 ప్పజెప్పియా యతివనుసుతుని - నొనరంగవీడొకల్పి యు  
 చితమార్గమున - వాసిమీరినతపో వనమందుజేరి || ౧౦౦ ||  
 యీశాకృతినిమది నెన్నుచునుండె - నికకడకపిలు డనేక  
 వత్సరము లక్కజంబుగతండి యాజ్ఞలోనుండి - యాయె  
 డనంసారమాత్మలోరోసి మాయావిరహీతుడై మానవ్య  
 తివను - కాననంబునకేగ గాదేవహూతి - యానందనునిజా

చియతివయిట్లనియె- వరపుత్రమితండ్రీవాక్యంబునేడు - మ  
రచితవేమందు మానసమందు - నానాడుకర్దము డరిగెడు  
వేళ || ౧౧౦ || నేనుశోకించగా నినుజూపివగవు- నణచికా  
నలకేరె నంమహామహుడు - గుణశాలియనుచు కనుగొను  
చునేచింత- నెరుగకయుంటినే నిన్నాశ్చర్యదనుక - పరగనీవది  
యైనభావీంపలేక, జనకాజ్ఞమరచివిచ్చలవిడిగాను - నను  
విజనాడికా నలకేగగగునె - తల్లితండ్రులే పరదయివంబు  
లంచు - నెల్లవారెరుగుదు రెరుగవానీవు, నీమదిల్లోనను  
నీతిభావింబి || ౧౧౧ || యావలమరుమాటలాడకనిలువు - మ  
నవినికపిలుండునల్లననవ్వి - తనతల్లిసీతీంచి - తగనిట్టులనియె

—\* కపిలుండుతల్లికివిరక్తిమార్గముడెలుపుట. \*

నేలముజననికిపామరంబు - చాలగానిదివట్టి జాలిజాలిం  
చు- తలిదండ్రులెవ్వరుదనయులెవ్వరును - పుత్రపుత్రాదు  
లుబుద్ధుడప్రాయ - మాత్రంబులనుచు నీవదినిశ్చయించు-  
మటువలెబుద్ధుడా వైనదేహముల - కిటువలె భ్రాంతులై  
యెల్లమానవులు || ౧౩౦ || కాయమస్థిమని కనికానతేక  
పామకసంసార బద్ధులైమమత - వదలకగామార్గ వాం  
ఛితులగుచు - మదమత్తులగుచు దుర్మార్గతనొంది - మది  
లోననుబ్బికామకోపలాభ - మదమోహమత్సరాల్ మా

టికిజేంచి - సంపదగలిగితేసామర్థ్యమనుచు - సౌంధ్యమీరి  
 నతుచ్చసుఖమిచ్చయించి- కామాంధులైతమ గతిగానలేక  
 భామలవలలోనబడిలేవలేక || ౧౪౦ || తరగనిఈవణిత్రయ  
 వార్ధిలోను - మరిమరిముణుగుచు మమతరెట్టింప, నాలుబి  
 డ్డలగనియర్థంబుగూర్చి - కాలంబులూరకె గడువుచునుండే  
 యంత్యకాలమువచ్చినపుడెయముని - చింతజేయుచుపొం  
 సచేకందిగుంది- కూశంబుతోబడికొన్నినాళ్ళుండే- పాపా  
 త్సులగుచుబ్రహ్మచంబునందు - పుట్టుచుగిట్టుచు పొరలుచుం  
 దుదురు, ఇట్టిపుట్టుపురాపు తన్ననవచ్చు - నవదేవహూ  
 తినిజాత్యజాకనియె - వినుముకుమార యీవిశ్వంబునందు-  
 పట్టుగానిరతంబుబహురూపపటిమ - నిట్టిపిండోత్పత్తియె  
 ట్లగుననిన - వినికపిలుండుబత్ వేడుకతోడ - జననికెట్లనియె  
 విశ్వాసంబుమీత||

—\* పిండోత్పత్తి ఘట్టము. \*—

వినుమింకతల్లితద్వృత్తాంతమెల్ల-దనరంగనన్నమదంబు  
 నహెచ్చి, సతిపతులిద్దరు సంతసంబలర - రతిసల్పగానను  
 రాగంబుమించి||౧౪౧|| నెలపుగాళ్ళుక్లకోణితములు కెండు,  
 కలసియేకంబుగా గర్భమందుండి - నెలపుగానైదింట నీ  
 రుబుడ్డను - పనుపడగట్టియా పదిదివంబులకు - నమరి

డడియెల్లజెడితనవణకమంచమున - బడిలేవనోపకబాధల  
 పడుచు- నాలుబిడ్డలజూచియకటవీరలను - వాలాదుముగ  
 బ్రోదువారెవ్వరింక- ననిప్రలాపించుచు నంత్యకాలంబు. క  
 దిసివచ్చినయపుడుకాలకెంకరులు॥ ౨౩౦॥ ధట్టించి తనుజే  
 రిదండించిరిలువ- పట్టుదోచకభీతిపడిచూచుచుండ - గావా  
 నిగొంపోయికాలునిచేతి - కావేళనిచ్చిననతంటవాడు. వా  
 నిసాపంబులేర్పడవిచారించి - పూనిహింసలబెట్టిపుకమ్మపై  
 మగుడ - బడవైచునెప్పటిభావలబుగానె - యెడలేదుదే  
 హికిహింసచాట్లరయ- ఘటముదలంచి యక్కడేవారిలెల్ల  
 కటకటాపోయెనంచునుదుఃఖమొంది॥ ౨౩౧॥ కానయిజే  
 పురికతిరమార్గంబు - కానంగలేరు తక్కరి మాయవలన  
 తనువులుతామనితలచుచుండుదురు - తనువులోపల కోర్కె  
 తతివిచారింప- నెత్తురుజేవులునిండుమాంసంబు - హత్తిన  
 యెముకలునధీకమౌచీము - మొనసినచమకంబు మూత్రం  
 బుమలము- నెనసీదేహములోనసహ్యమైయుండు-నటువంటి  
 ఘటములందాకాంక్షజేసీ- కటిలులయితమలోని గురిగ్గాన  
 లేరు॥ ౨౩౨॥ యనవినియాయంతియాత్మజుకొనియె-ననువం  
 దనిట్టిమాంసాప్రపంచంబు-నెవ్వరుగట్టించి రెలిగెపుమనిన  
 నవ్వారిజాక్షీకినతడిట్టులనియె॥

—\* విశ్వోత్పత్తిఘట్టము. \*

వినిసితమయినయీవిశ్వమంతయును - గలిగినచందంబు  
 గ్రమముగావినము- నిత్యుండునచలుండు నిర్వికారుండు-  
 సత్యుండుసగుణుండు సర్వాత్మకుండు - ననెడిపరబ్రహ్మ  
 యాదికాలమున- ఘనతరమై నిరాకారమైయుండె॥ ౨౬౦॥  
 సతనియందుననాదియయినట్టిమాయ - నతడుగూడివహించె  
 చేనయ్యిశుసంజ్ఞ । నెలిమినచ్చటగల్గె హేమగర్భుండు ।  
 కలకంఠి యాహేమగర్భునియందు - తలగక నటమహాత  
 త్వంబువుట్టె- నలరంగగలిగెనహంకారమందు - నడిమూ  
 డుభాగంబులైవృద్ధిబొందె - ముదితసత్వ రజస్తమోభేద  
 ములను- నందుసత్వమునజ్ఞానాక్షరంబయ్యె - పొందుగా  
 రాజసంబున నుద్భవించె ॥ ౨౬౧ ॥ యలరార కర్మేంద్రి  
 యములుతాపోనము- వలనతన్నాత్రంబు వరుసగాగలిగె-  
 నందుశబ్దంబుననభ్రంబుబొడమె - నందుసదాశివు డధినా  
 ధుడయ్యె- మరియనుస్పర్శతన్నాత్రంబువలన - కరువలి  
 గలిగె నకరడనీశ్వరుండు - నలరార నచ్చటి కధికారియ  
 య్యె తలకొనియటరూప తన్నాత్రవలన - నొసరహు  
 తాశనుడుత్పన్నుడయ్యె - ననిశంబునిట్టిహుతాశనాకృతి  
 కి- తెరగొప్పురుద్రుడధిష్టాతయయ్యె - సరవితోరసము



నజలముద్భవిత్తై- హరినాయకుండయ్యో హరిణామతాక్షీ.  
 మరియుచు గంధతన్మాత్రంబువలన - సముదయం బయ్యె  
 విశ్వంభరయందు - కమలసంభవుడధికర్తయైనిలిచె - బ్ర  
 కటితమైన యీపంచధూతముల నొకటొకటి రెండుగా  
 నొసరభావించి - యందంద నొక్కనిజాశంబు నుంచి-  
 యందంద తక్కినయట్టియందొకటి॥ ౨౯౦ ॥ కలకంఠినా  
 లైసిగావిభాగించి - కలయపంచిన నవిఘనత మీరగన-  
 పంచీకృతంబయ్యె పంకేరుహాక్షి - అచితంబుగ నీవునది  
 యెట్టులనిన- నాకాశముననర్థమయ్యె జ్ఞాతృత్వ - మం  
 దుదక్కినయట్టినాల్గుయంశములు- పవహ్ని జలములనవ  
 నియుగూడి- మనసుబుద్ధియు చిత్తమాయహం కృతియు-  
 మొలిచెనవ్వాతూలముల నర్థభాగ॥ ౩౦౦ ॥ మరలవ్యా  
 నంబయ్యె నటునిల్చెనాల్గు- నలరభూసలీల వహ్నియు ని  
 మిషమాగ్న- ములగూడియితకుమూలంబునగుచు- మొ  
 నయపాదోపానమునుదానమయ్యె - ముదితహుతాశ  
 నార్థముచక్షువయ్యె - నలువంద దక్కిననాల్గు భూనీర-  
 మదుదంబరములసమ్మదమునగూడి - అరయత్వకోచ్ఛితజి  
 హ్వహూణములను - గలిగెనీరర్థభాగము రసంబయ్యె-  
 నలినాక్షితక్కిననాల్గుభూవహ్ని ॥ ౩౧౦ ॥ మరుదంబరం

బులమచ్చికెగూడి- యారూపమాశబ్దమాస్పరిశంబు - ఘనతరమైనగంధంబునునయ్యె - మొనసి యావసుదార్థము పాయువయ్యె- దలిరాకుబోణివిజ్ఞదక్రిననాల్గునలధనంజయప్రభంజననభంబులను- సారంబులైకూడి సల్పక్రియలకు- నారూఢి హేతువులయినట్టిగుహ్య - హస్తవాక్పదంబులను వొందగలిగి- విస్తరిల్లెను పంచవింశతిక్రమము॥

—\* పంచవింశతి తత్వప్రకరణము. \*

మానిసియింకొక్కమార్గంబువినుము - పూసియిట్లుగు పంచభూతంబులకును - బలమునద్యోజాత వామదేవులను- పొలితియ ఘోరతత్పురుషులీశాను - డనెడుపంచబ్రహ్మ॥ లాబ్రహ్మవిష్ణుడును రుద్రుడీశ్వరుడొగినదాశివుడు - పంచకర్తలనంగ భిఖ్యాతులైరి - యంచితమైమాన సాధులునైదు, రాణింపగాను పరాశక్తియయ్యె- ప్రాణాదివా యువుల్పట్టుగాఱాడ॥ ౩౩౦ ॥ నాదిశక్తియనంగ నమరె శ్రోత్రేంద్రియా లు యొను విజ్ఞానశక్తి- షరగనీధూమ్యాది పంచతత్వములు, సరవితోటాడ నిచ్ఛాశక్తియయ్యె, క్రమముగావా గాని ర్శేంద్రియంబు- గానలిమర విక్రియాశక్తియనయ్యె, నన్నియుగూడి బ్రహ్మాండమై నిలిచె. పొలుపొందగా విరాట్పురుషుడు-ప! భృతిగానాజ

౧౪

రాజయోగసారము.

గదాకృతికరయ, పాతాళలోకంబుపదములుసత్య॥ ౩౪  
లోకంబు శీర్షంబులోలాక్షిమధ్య । లోకములెల్ల నాలో  
కింపనాదు- తనువులుగావెల్లుతరుణీలలామ - యనువం  
దసిట్టిమహావిగ్రహంనకు- కొనకొని సర్వదిక్కులు శ్రోత్ర  
మరయ- నొసరంగ విరుము వాయువుత్వగింద్రియము,  
తేరగొప్ప చక్షురింద్రియము భానుండు, పరగభూయ  
గ్గంబుబ్రహ్మపదంబు - చెలువందవరుణుండు జిహ్వేం  
ద్రియంబు, నెలతఘ్రాణంబుశ్వినీదేవతులను॥ ౩౫॥ వలనొ  
ప్పుగావహ్నివాగింద్రియంబు - తెలియబాహువులెల్ల దే  
వతాధివుడు - పరగనుపేంద్రుండు పాదేంద్రియంబు, పరి  
కింపగాప్రజాపతియుగుహ్యంబు, వలనొప్పు మృత్యుదేవ  
తయగునంబు- కలువపువ్వులచెలిగాడుమనంబు - మతిబ్ర  
హ్మదేవుండుమహాసీయచిత్త - మతులితక్షేత్రజ్ఞు డనబడు  
చుండు-ననుపమాహంకారుడగు రుద్రమూర్తి, దనరిజ్ఞా  
తృత్వమంతఃకరగంబు ॥ ౩౬॥ సరివితోజీవుచందమీమీ  
ద- నెరుగజెప్పెదవినుమేర్పాటుగాను, అలరారుదున్న ఘ  
టాకాశమందు, కలిగిన జలములో కనుపించు నభము-  
తేరగునసాక్షియందేయున్న బుద్ధిప్రతిబింబితంబయిన బ్ర  
హ్మమీరీతి, జీవుడననుభ్రాంతిచే జిక్కిమించి, సావధాన

క్రియాశక్తినిగూడె, రూఢియై తనస్వస్వరూపంబు మరచి,  
 మూఢుడై షడ్వర్గములకులోబడుచు ॥ ౩౭౦ ॥ తులువ  
 యైమానసాదులచేతచిక్కి, కలుషాత్ముడై తన్నుగానక  
 భ్రమసి, భిన్నభావములచేత బెక్కుదేహములు. పన్నుగా  
 ధరియించిపరవశత్వమున, స్త్రీలుపురుషులటంచు చెడ్డభే  
 దముల, వాలాయముగజిక్కివాంఛతోదగిలి - వారునువీ  
 రునువరునేషనుచు, భారంబునను యహంభావ మూ  
 హించి- జీవభ్రమములచేచెడి పలుమారు, చావుపుట్టు  
 పుగలిగి జడుదాయెనిపుడు ॥ ౩౭౧ ॥ ఎప్పుడైనను జీవుడి  
 దియెల్లరోసి- యొప్పుగు విజ్ఞానయుక్తినిగూడె, తన్నుదా  
 దెలసినధన్యునిశేరి - పన్నుగానతనిచే బ్రహ్మంబుదెలిసి,  
 కామాదిశత్రులఖండించివైచి, యామూక సర్వేంద్రియ  
 ములజయించి, నిటలభాగంబుననిలిచి శోధించి, ఘటము  
 బయల్చేసి కడగాంచెనేని యతడై పరబ్రహ్మమతడెస్వ  
 యంభు- వతడెమహావిష్ణువతడెపోశివుడు ॥ ౩౭౨ ॥ అత  
 నికివేరులేదనుచుబోధింప, నతనికిట్లుపలికెనాదేవ మూతి  
 మలమూత్ర రక్తదుర్మాంసయేహ్యంబు, గలిగిన దుర్గం  
 ధకాయంబులంబు- నిరపుగా నాబ్రహ్మ మేరీతినుండు,  
 నెరిగింపుమని పలుక నెరిగింపదొడగె - యిదిసోమనా

భవిశ్యేశ్వరుషేర- బసవాశ్వభవ్యుబ్రహ్మణ్యయోగీ, చర  
ణౌంబుజాత వట్టరిణాయమాన - పరిపూజానిత్య స  
ద్భావనిమగ్న॥ ౪౦౦ ॥ మానసయగువెంగమాంబికారచి  
త- మైనట్టిరాజయోగామృతసార, మందెన్నగా స్రవమ  
ప్రకరణంబు, పొందుగా తరికొండపురిధాముడైన, వీర  
స్వసీ-నాడువెలయుగైకొనియె- ధారుణినాచంద్ర తారా  
రగ-ముగను॥

స్రవమప్రకరణము - సంపూర్ణము.

రాజయోగసారము- ద్వితీయప్రకరణము.

శ్రీకరానందవశీకరమైన, పాగీకటభక్తిని భావమంత  
యును, విశుమునీవత్యంతవిశదంబుగాను- కనుముసుగంధ  
దుర్గంధములరెండు - ననుపమపతమాత్ముడంటిరెన్నటికి,  
దనరంగమరియుమేధ్యామేధ్యములను . ప్రతిభలింపదెదూ  
డభానుకరాశ్చితనికియేమంటె నాచందమునను, యతు  
లితంబుగనాత్మకంటజేమియును, మతిమంతులకు నట్లమలి  
నంబులేదు, కుటిలత్వరహితయెక్కువగాగనిట్టి, ఘటము  
లోచందంబుక్రమముగావినుము, విలిసితపంచవింశతితత్వ  
ములను, నావృతంబైస్థూలషణ్మూర్తియొందు, కాయంబు  
లోసప్తకమలంబులుండు, నోయిమ్ముమదియున్నయునికిచె

(9)

రాజయోగసారము.

౧౭

పైదను-శోలుతనాధారమందోయజాతంబు - సులలితమై  
నరహస్యస్థళమందు- గోనకొనినాల్గురేకులుపీతవర్ణ- ము  
నువశషసలనుముఖ్యాక్షరములు- ననువంద భూముద్రనను  
రుచునుండు- నెనసియచ్చటనుగంగేశ్వరుడుండు- యలరా  
రవినుదానికావలివిధము- చలకొని యంగుళద్వయముమీద  
టను- ధీరతమీరస్వాధిష్ఠానజలజ- మారురేకులతోడనను  
రుశ్వేతముగ- నదిభమయరలాయనువర్ణములను-నదిపక్షి  
ముద్రననాయ్మబరగు జలజాతభవుడుశిశ్వుల మొప్పునుం  
డు- యలఘ్నం కాశుడైయచ్చటనుండే- మొనసియష్టాంగు  
ళములమీదదనరి- యనువంద షణ్ణిపూరకాఖ్యంబువెలుగు.  
నెన్నరేకులుపదిసీలవర్ణంబు- డాదిపకారాంత వర్ణముల్ గ  
లిగి- యనువర్ణములుగలిగి యీపీతముద్రయొనరంగవిష్ణువం  
దునవెల్గుచుండు- షడియంగుళములకుపైననాహతము హృ  
దముప్రదేశమందిరముగానుండు- భామవిక్ ద్వాదశపత్ర  
ముల్ గలిగి- హేమవర్ణంబుననింపొందునందు - సఖిలవా  
క్యవల్లికాస్పదంబగుదు- కథగఘజలు చభాఖ్యలు జయుశి  
లు-ననువంద గాటతాయనులింగముద్ర- సనబోణిరుద్రుడు  
నాధుడచ్చటికి- నావలమరిద్వాదశాంగుళములను ధావశ్య

రుచిశుద్ధంబుబదారు- దళములైఅలలుదానికివర్త- నగన  
 విమత్స్యముద్రజీవుండు- అందుండుమరిద్వాదశౌగంధము  
 లను- పొందుగాఘాశుద్ధ్యమునదళద్వయము- అందుపావ  
 కదీప్తియలరుచునుండు- నందుహంసలురెండునమరుచునుం  
 డుకరమర్ధినమరు ప్రకాశముద్రదియె - పరమాత్ముడచ్చట  
 పతియైవెలుంగు- నందుకునవలసహస్రాశ్రమందు- కాంతి  
 మీరగనుహకారభకార - భీజద్వయంబాత్మబిందువుగూడి-  
 తేజరిల్లుచునుండుదేదీప్యముగను- గగనముద్రదియు నోక  
 మలదశాక్షి- పగుణనిర్గుణరూపసచ్చిదానంశ- గురురాజ  
 చంద్రుండుకొమరొప్ప మిగులసరవినన్నిటికిదా సాక్షియై  
 యుండుపసిబూనివినుమంబప్రాణానిలంబు - మొనసియూ  
 హృత్పద్మముననిలచియుండు- తరుచైన పవనుడాధారచ  
 క్రమున - విరివిగానేనేళ విహరింపుచుండు - యలగ  
 మానుడునాభియందునవ్యాసు - డలిరిసర్వాంగంబులందు  
 తానుండు- గళమునరోమపంఘంబులయందు - తొలగక  
 హాగవాతూలంబుమరియు- ననఘలరాట మందాకూర్మశ  
 వను- డనువందఘాతమందాకుకురుండు - కంటిమీదను  
 నుండుఘనదేవదత్తు - డటబ్రహ్మోరంధ్రమందా ధనంజయు

డు- అనుదశవాయువులంగంబులందు- మొనసిత త్రతాకార్య  
ములు సల్పుచుండు- లలినియి శౌలింగభలు సుషుమ్నయును-  
యలరారయాధారమందుండివచ్చి- మొనసియాజ్ఞాచక్ర  
మునచూడుగూడి- యనువొందగామరియంతటనిలుచు- ద  
నరసుషుమ్నమంతటనిల్వకరిగి- యరుదుగా ఘనసహసాం  
రంబుజేరి- గురుతరంబుగనతనిగోప్యమైయుండు- దేహమ  
భ్యంబునదిరుగుజీవుండు సోహంమనచుమహాస్ఫురణ దీప్తి  
ప- మొనసియహేహారాత్రములనుజపంబు- నొనరంగయి  
రువదియొక్కవెయ్యారు- నూరునుజేసి యనూనంబుగాగ  
నారుచూరాదిగణాధీశ్వరునకు- నారువేలును బ్రహ్మకా  
ర్షేలుహరికి- నారువేలునురుద్రుడనుదైవమునకు- వేయు  
సదాశివవిభవమూర్తికిని- వేయుపరమాత్మకువేసద్గురున  
కు-వాసిగాదినమునువరుసనర్పితము- చేసుటకాని యాజీ  
వుండుమగుడి- భాసురమతిసిట్టిభావంబుగాను- యోసార  
సాక్షిదియై క్రిచేగని- కాశిగయాప్రయాగలు నందెయుం  
డు- దేశికుడటనుహాదేముడైయుండుపోడిమిమీర బెంపొం  
దుచుమధ్యనాడీసహస్రారనాళమైయుండునదియె సరస్వ  
తిచుదిపరంజ్యోతియదియూర్ధ్వకుండలియదె సుధాధార



యదిభూతతతిహేతువదెతటిద్యుల్లి - యదెచ్చిలొసఁబు  
నదిపరమంబు - ఇటువంటిసుధదేహికంటనిఱ్ఱకనె - కుటిల  
తమార్గతనధఃకుండఁబొంచి పటుశక్తినమృతంబు పానం  
బుసేయ - నిటువంటికీలకంబెరుగకదేహీ - కాయమేనని య  
హంకారియైయాత్మ - నాయకుగనలేకనానావిధముల - ము  
క్తిబొందెదననిమందుగానకను - శక్తిచేకర్మముల్ సలుపు  
చునెపుడు - గాసిల్లుచునుకర్మకాండలోతగిలి - కాశికిబో  
యితకకకగంగలోన - అంటుకుండనుముంచినప్పుడేదాని-  
యంటుబోవునె మోతుమబ్బునేతల్లి - యనియిటుబలికిన  
యాదేవహూతి॥

—\* జీవన్ముక్తివిచారఘట్టము. \*

తనసుతునీక్షించితగనిట్టులనియె - పాపనచరిత జీవన్ము  
క్తినరున - కేవలంబునగలుగునెరుగింపువనిన - జనయిప్రజా  
చియాసంఘమీంద్రుండు - మనమునహర్షించిమరియునట్లు  
నియె - వినవంతుజననియివిశ్వంబువందు - మనుజులునన్యక  
ర్మంబులువిడిచి - తనుదాసదెలసినధన్యునిజేరి - పగబూని  
ద్వాదశాబ్దములుశిశూవ - జేసిమెప్పింపగాశ్రీగురుమూ  
తికాభాసురంబుగవానిభక్తిమెచ్చి - యసదృశసీద్ధాసనా

సీనుశేసీ- భసితంబుతనఫాలభాగమందుంచి - వానితత్త్వా  
 ర్వపువారిల్లదీసీ- పూనితానొకవాయిలు పొందుగావ్రాసి-  
 జడియకుమినివానిజడుపెల్లదీర్చి- కడువేగ రాజయోగ ప్ర  
 కారంబు- సాంగంబుగాజెప్పిజడతపోమీటి- శృంగాటకం  
 బునజేరిచూడనిన- గురుమూర్తినవుడు మకుటవచీరిశిష్యు-  
 డరుదుగాతనమానసాబ్జమందుంచి- పరమార్థసరణిసద్భా  
 వంబుమీర- పరమామృతధ్యానపరవశత్వమున- మనసున  
 హాసాగ్రమస్థమందుంచి- మొససితానవుడు వణ్ణుఖయ  
 నుముద్ర- లోజూడజూడంగలోకమంతయును - ఆచోటులీ  
 నంబులైయంధకార-బంధురమైబీవపరమాత్ములకును - సం  
 ధానమొనగూడుసమయంబురాగ - ప్రణవమంద పరోక్ష  
 భావానుగతిని- ఘటఘటతెక్కిరమైగగనమార్గమున-మొర  
 యుచునుండుత్రిమూర్తిస్వరూప- పరమార్థమని దానిభా  
 వించవినగ- పంచనఖంబులేర్పడగానవచ్చు - నంచితముగ  
 నందునరసిచూడగను- గొనకొనికార్యైరుంగులు పుష్పవృష్టి  
 యునుతరంగములుమయూరపించములు - సలలితవిమలన  
 ట్టత్రముల్దీప - కళికలురవిచంద్రకళలుశోభిల్లు - వింతగా  
 నప్పుడువెలుగులోపలను సంతసించుచుండు సద్గురూక్ష

ముగ- బూనియుండినపూర్వబోధలోజెందిజ్ఞానాంజనము  
 నిశ్చలమొప్పుజూచి- కడటప్రపంచాంధకారంబుచాసి య  
 వుడుస్తావరజంగమాకృతులెల్ల - మొనసిధూమినణించిము  
 స్నీటముంచి- యనలంబులోవేల్చియనలంబుజేర్చి - యనలం  
 బునాకాశమందునగూర్చి- ఘనమైన శూన్యమార్గంబుననిలి  
 చి- తరుచైనహంకారతత్వముల్మీర- యరసిమహాతత్వమ  
 తివేగదాటి- శ్రీమహితానందసీమలోజేరి- యామోదమ  
 లరిదృశ్యావళుల్మరచి - సలలితానందుడై శాంతివహిం  
 చివెలిలోనులోలోనువెలియునుగాని - తెలివిదాననిచూడు  
 దివ్యశాంతునకు- ముడ్చెల్లవిడుచునుమోక్షంబుగలుగు- గట్టి  
 జీవన్ముక్తియొంతజూచినను- కాశిగయాప్రయాగలనైనలే  
 దు- దేశదేశంబులుతిరిగినలేదు- వెలయసంసారముల్ విడి  
 చినలేదు బలుత్తుప్తిపాసలుబట్టినలేదు శిలుబొమ్మబూజ  
 లజేసినలేదు తలపదిగంబరత్వములలోలేదు - జడలుదాల్చి  
 నలేదుసార్వకాలంబు - నడవులవర్తించియలసినలేదు-స్నా  
 నదానసకామజపములలేదు- మౌనంబులనులేదు మాటల  
 లేదువితరణంబులలేదువిద్యలలేదు- వ్రతములలోలేదు క్ర  
 తువులలేదు- మతములలోలేదుమహిమలోలేదు సతతంబు

నన్నియుసల్పువారలకు- నలరారగానుస్వగాఢభోగములు- కలిగియాపుణ్యములకడముట్టగాను- సమసినప్పుడెచాల జన్మంబులెత్తిహింసలబడుచుండునెప్పటివలెను. గనుక స్వగాఢభోగములిచ్చుంప- కనుమసశ్శుద్ధిజకర-గజేసి పరమ- సద్గతిగానువిచారించి యువుడు- సద్గురుచే వేదసారం దెలిసి- మమతవిడితికూటమాగఁబుజేరి- రషణీయసాంఖ్యతారకమనసర-ముల- గలిగినయనుభవత్రయములదెలిసి సలలితశివయోగసచ్చిదానంద - వైరాగ్యసుఖకేళివాధీ- లోముణిగి- యవధూతభావుడైయాత్మనుజెంది - తాననే టియహంబుదగ్ధంబుజేసి- తానుతానైయున్న తత్త్వంబుదెలిసి- నిఁమాంతవేత్తయైసిలిచినవాడు- మగుడిందురాదుజన్మముతెత్తబోడు- మరికొందరీమహామహీమగానకను- గురునెరుంగనికర్మగురుచెంతజేరి - గాఢలోబడి మహాకతిన మార్గమునసాధనంబుగయోగసరణులదెలిసి- యలమటనా సనాఖ్యసముల్చేసి- చలమునబాహ్యలక్ష్మ్యములుకావుచును-కూలంకషములోనిగురిగానలేక లాలితంబుగ మంత్రలయహఠయోగ- ఫలవాంఛలనుజిక్కి-పామరులగుచు - జలబుద్ధుడమువంటి జ్ఞానంబులకును, సిద్ధులుగోర్తి ప్రసిద్ధమై

౨౩ రాజయోగ సారము.

యోగ- సిద్ధాంతమందును స్థిరమతిలేక- యగణితవిషయము  
ఖాస క్రిమీర- తగవణిమంత్రసిద్ధక్రియవ్ నేర్చి - మరిపామ  
రులకెల్లమహిమలుజూపి - తిరిగెడు వారిలీదేహవాసన  
లు- వీడగానేరరువేదాంతమందుకూడ నేరరువట్టిగుంభనే  
గాని- వరము క్రిబొందెడువాడుతికూట - ములునిష్ఠతో జే  
రియునికియుజెంది. నెలపుగానౌత్రివేణీసంగమమున జల  
కంబులాడివిశ్రాంతివహించి- వెలిప్రపంచమునువిడిచి యా  
లోన-నిలిచివెతిగడి తెలివినేననిజము- నగిసినబ్రహ్మవిద్యా  
దురంధరులు- గొనకొనికాయసిద్ధులుగోరబోరు- యూరక  
సంసారయసుక్తులైయుండి - ధారాశముగతమ్ముదాముజూ  
చుచును. జలజపత్రంబులోజలముచందమున- నతిసంసార  
మందుండియంటకనె- యుండుధన్యులుసిద్ధయోగులుగాక-  
ఖండవిద్యలునేర్చి గర్వంబుమించి - స్తంభనమోహనో  
చ్చాటవమంత్ర- జ్యౌభణంబులుజూపిచెలగెడువారు, పవ  
నయోగమునేర్చిఁటయుక్తిజెంచి- యవిరళఁబుగ తటా  
కాంతరమందు-నుహిమజూపుటకుపద్మాసంబునను సహ  
జంబుగానుండి జనులమెప్పించి - బద్ధులైయంతకుపట్టైన  
యోగ - సిద్ధాంతమెరుగకచేడిపోవువా - కడుపుసిడగ

నుదకంబునుబీల్చి । కడుపులోమలమెల్లగడిగిశోధించి । యి  
దియాత్మసిద్ధియకాననిశ్చయించి । ముదమొందితపాలానె  
మురిసేటివారు । వాయుధారణజేసి చక్షుధపయ్యెడలు ।  
కాయంబుకొన్నాళ్లుకాపాడువారు । అత్కాభవులుగాన  
రిసివీక్షింప । అత్తునుగాంచినయవధూతమూర్తి । యలన  
భోమధ్యకుంభాకృతగాను । వెలిలోనువెలుగుచు విషయ  
శూన్యముగ । జలరాశిగతకలశంబుచందమున । పొలుపొం  
దవెలిలోనుపూర్ణమైనెండి । యంతయుదాగాక సంతదాన  
గుచు । సంతతానందాబ్ధి చంద్రుడైయున్న । యతడెయోగీ  
శ్వరుడతడెధర్మాత్ము । డతడెపరాత్పరుడతడెసద్గురుడు ।  
యటువంటిగురుతత్వ మెరుగకనీవు । మటుమాయగాజీక్రి  
మైనీడవలెను । తనవారుపరివారు తగుపాటిబంధు । లనియె  
డభ్రమలుసత్యంబుగానమ్మి । ననిజాచినీవుకానలకేగదగు  
నె । యనిపలికితివిమాయననుసరించుకొని । భాసురపతిని  
ట్టిభావంబువిడుచు । నీసుతుడనుకాను సీరజేక్షణుడ । నా  
నాడుకర్తముడత్యోగ్రతపము । పూనిచేసినమెచ్చిత్రుడనై  
తి । గాననేసీసొమ్ముగానునికకముగ । మానసంబుననిదిమ  
రువుమోలెల్లి । సుతుడనిమదిలోనచూడకమింక । నతలాది

గావు! భావనాతీతసద్భ్రహ్మాంబునీవు । నీవెయభండబునీవ  
వ్యయంబు! నీవెవ్రకాశంబునీవెబ్రహ్మాంబు । నినుసీవుదెలిసిన  
నీకన్యముగను! కనుపిండువస్తువెక్కడనైనలేదు । అవియుల్లు  
పరికిననాంబుంతినుతుని । కనుగొనిపలికెచక్కనయుక్తిలో  
నునేనెబ్రహ్మాంబునైరిర్వికల్పంబు । గానుండగానెయీకర  
ణివిద్రయను । ఆహారమునుగలుగునట్లుండుటేమి । యో  
హేమావిచిత్రమైయున్నదిదీని । భావంబుదెలుపు తప్పకుమ  
న్ననతడు! దేవహూతికినిట్లుదెలుపగాదొణగె । నిదిసోమ  
నాధవిశ్వేశరుపేరి । పదవాక్యభవ్యసుబ్రహ్మణ్యయోగి! చ  
రణాంబుజాతపట్టరణాయమాన । పరిపూర్ణనిత్యసద్భ్రా  
వనిమగ్ను! మానసయగువెగంమాంబకారచిత్రమైపట్టిరాజ  
యోగామృతసాగ! మందెన్నగాద్వితీయప్రకరణము! పొం  
దు గాతరికొండపురధాముడైన । వీరస్మసింహుండు వెల  
యగైకొనియె । ధారుణినాచంద్రతారారకముగను॥

ద్వితీయప్రకరణము - సంపూర్ణము.

రాజయోగసారము- తృతీయప్రకరణము.

శ్రీరాజయోగసుస్థిరమహామహిమ! సారమైవెలుగుము  
జ్ఞములయందు । హరితొక్కినీవిప్పుడడిగినప్రశ్న! సరవిశో

వినుచుతిసమృతంబుగను । ఘనతరమోహదుఃఖములనురెం  
డు । దనరారగామనోధర్మంబులరయ । బలముతైతగత్తు  
త్విపాసలురెండు । వలప్రాణధర్మంబులనబడుచుడు । మ  
ర్మంబువినుజననమరణముద్దేశ । ధర్మంబులనబడు తరుణీల  
లామ । యిదియెషడూర్పులై యెల్లకాలంబు । నపిరళంబుగ  
నాశ్మనంటినట్లుండు । నాయాత్మకొక్కటినంట దూహిం  
పనాయాత్మసాన్నిధ్యమందుసంతతము॥

—\* పంచవింశతిప్రకరణములు. \*—

గగనంబుశోత్రమైగగనసంబంధ । మగుచున్నశబ్దంబునాలిం  
పుచుండు । ననిలంబుత్వకులైయనిలసంబంధ । మనదగుస్వ  
ర్భనైశ్చిడవైనదెలియ । ననలంబువత్సులై యనిలసంబంధ  
మననొప్పు రూపంబునరుదుగాజూచు । జలముజిహ్వోజల  
సంబంధమగుచు । విలసిల్లురసమనువంతగాగ్రోలు । జగతి  
యాఘ్రాణమైజగతీసంబంధ । మగుచున్న గంధంబునిదుర  
గ్రహించు । వరుసగాబలుకునువాగింద్రియంబు । చరియింపు  
చుండును చరణేంద్రియంబు । సోరిదిగానిచ్చిపుచ్చుకొనుమా  
స్తములు । పరువడిపాయుపస్థలురెంటివలన । మలజలసర్జన  
మగుచునోతల్లి । నిలయంబులై యుండు నెరినెందుకైన । పన



మలంబుజేసి | యమరనచ్చటపరమానందమేమో | కరమో  
 పృక్షణముంకిక్రంమరదిరిగి || ౯౦ || సరగునసామపంచకము  
 గుగూడి | మొనసియాజ్ఞాచక్రమునినిచ్చియెండు | వనజావు  
 డుదయించిచ్చినజనులు | మురిసితత్తతార్కర్యములుసలు  
 పుపగిది | నరయభూమధ్యమందాత్మభాసగుడు | నిలిచి  
 యుండినవేళినిభిలేంద్రియంబు | నలరారతమపనులన్నిగా  
 విచి | యవలసుషిప్తియందనుదినంబగు | నవియెల్లనీవు  
 గాదాయుక్తివినుము | అనువందనివియెనీవైననుషుప్తి న  
 నునిత్యమొందకునశ్వంబగుచు || నీకునాశములేదునిత్యం  
 బటచు | ప్రాకటంబుగత్రుతుల్ పలుకునుండు | కావునవి  
 లయమక్కడనీకుగలదె | యావిధమింద్రియావస్థలనయిన  
 భావమెల్లనులేటపరచెదవినుము | సావధానంబుగచక్క  
 గానివుడు | ఎపుడునీదేహంబునెరిగడితెల్వి | యపుడుసుషి  
 ప్తియంతదియందుబోయె | సహజంబుగాదానిసరణియెట్లు  
 నిన || ౧౦౦ || అహమనియెడిభావమానుప్తిలోను | లయమైన  
 వేళినిలాలితజ్ఞప్తి జయముగానచటనే సాక్షియెయిండు |  
 యిదిలేకయుండినయింతలోగానె | నిదురమేలూనిలేచి  
 నేనింతతడవు | పొలుపొందగానిద్రబోయిననుచు | తెలి

యూవాదెవ్వరా తెలివియుగాక - యానిర్గుణజ్ఞప్తియందుం  
డగానె. పూనియహంకృతిబాడముక్రమ్యురనె- యానిర్గుణ  
జ్ఞప్తియిటలేకయున్న ॥ పూనిదానికియిదెపోకడైయుండు-  
మామంచిదల్లెయినమానితజ్ఞప్తి. యించితమైదేహామంసు  
తానుండి - మందమైదేహామమరుచుపేమనిన- యందహం  
కృతిలేకనానిర్గుణాత్మ - తానుతానైయుండుతన్నయత్వ  
మున-గాననహంకృతికరణిసంతతికి - అమరకారణమయ్యె  
నాయహంకృతికి- నమలాశ్మకారణమనిచెప్పబడును- ఆరీతి  
యెట్లున్ననయ్యహంకార ॥ మారయసుప్తియందగినయపు  
డు - నిండివెలుగుచునుండునిర్గుణజ్ఞప్తి - యండగాగడమరి  
యొకకొంతప్రొద్దు - గనినపిమ్మటనైఃకృతునలేచి - గను  
నీప్రపంచసంగతులాత్మనిచట - నుండకయున్నయే- యూ  
హింపరాదు . ఖండితంబుగనర్వకారణమాత్మ. యాచు  
హంకృతిహేతువఖిలకృత్యమల - నాయహంకృతిశూన్య  
మైనవేళనను- సత్యాత్మకీప్రపంచక్రియల్లేవు ॥ నిత్యమైశు  
ద్ధమైనిర్వికారమున - తానుతానైతాను తనలోనెవలుగు-  
గానయాత్మయెనిర్వికారనిర్గుణము - ఇలస్వయంజ్యోతియై  
యిదిప్రకాశించె- అవిమీరగానుకాలత్రయంబునకు- నెరియ

నవస్థాత్రయమునకు దేహ - కారణాలకుమూలకారణంబగుచు - సుక్షేత్రనయనాగ్రసుషిరాంతరమున నక్షయంబైన రహస్యశక్తి - పరిపూర్ణమై పరబ్రహ్మమై విమల|| తిరమై పరాశ్వరతత్వమయి భేద - రహితమయి యమితమయి రవ్యమయి చూడ - సహజమయి యచలమయి శాంతమయి యైన ర - సదమలవేదాంతసారమయి మరియు - నిదురకు మొదలు గాని లంబైన - తెలివికి తుదయునై డేదీప్యమగుచు - సలలితమయి సర్వసాక్షియై దనరి - గణనాధికానందకారియునగుచు - ననువుకు ననువైన యనవరతంబు - నామహత్తుకు మహత్తయి రెంటికన్న|| తామించి పరిసత్తామాత్రమగుచు - వెలిలోను నూన్యమయి వెలిలోను వండి - వెలిలోను గాక నే వెలుగుచు గుండు - అది నీవు గాబూ చియూనందమొందు - మదియెట్లు సేసొనునని యంటి వేని - యద్ధంబులో జొచ్చినటువంటి గగనమద్ధంబు భిన్నమయిన పృథుతనకు - కారణమయిన యాకాశమున గలయు - నారీతి గాబుద్ధి యణగి విదప - పరికించి జీవుడకా పంచవింశకుడు|| అరయ గావద్వేంశ కాభిధానంబు - కలిగిన యాబ్రహ్మకళయందే గలయు - నెలనాగభావింపుమిత్తి సౌఖ్యసరణి - యది కాస్త్రముల చేత నెరిగినంతటనె - పాలు

పైన సంశయంబులు వీడరాదు - వరశక్తి సుజ్ఞానవైరాగ్యస  
రణి - నరయోచునీయోగమనవరతంబు - మననంబుజేసి సమ్మ  
తమొందవలయు - మననంబు సేయక మరియొండిరేని - యామ  
నంబుచు సంద్రియాదుల గూడి || కామాదిశత్రువర్గమునాశ్ర  
యించు - కావున మదిని చక్కగ బట్టి నిలుప - గాన లెనిలుపకె  
కొడిదీమనంబు - తారకయోగము భానియైనట్టి ధీరుడుదా  
ని జంపింపగా నేర్చు - ననియిట్లు పలుకగా నాచంద్రవదన - తన  
యునిజూచి సంతస మొప్పుబలికె ||

— \* తారకలక్షణము. \* —

ఒకతండి తారకయోగలక్షణము - భ్యాతిగా దెప్పిన గడ  
తేజ్జుమనిన - ఆనందమును బొందియ వ్యహామహాదు - పూని  
తల్లికిట్లు బోధింపదొంగ - నోయమ్మ తారకయోగలక్షణ  
ము - క్రమమొప్పన కలయోగంబులలోన - విషయమయ్యైత్య  
మయి వెలయు తారకము - వినవమ్మయిది రెండు విధములై  
యుండు - నేనెపూర్వారయోగంబులనగ - అమరనచ్చట  
పూర్వమగు తారకంబు - క్రమమొప్పరాజయోగంబుపరంబు  
గరిమెతో పూర్వయోగముతోలుకవినుము || తెరిగొప్పన కల  
మూర్తి మయంబులగుచు - భాసుర లీలరూపగుణంబులైన -

యాసోమసూర్యబింబాంతరాళమున - ధళః శవళిగడితా  
 రకలోన - నెలపుగానొనగూర్చినిటలంబుజేర్చి- యెక్కింత  
 భూయోగంబొనరంగపైకి - నిక్కించినడిమింటనిలిచిచూ  
 చినను- అచటనాత్మప్రత్యయంబులావేశ- ప్రచురంబులైతో  
 చుబహువిధంబులను - అవిచూచుచునుమనంబట్టుపొక- న  
 విరళప్రజ్ఞతోనచటనిల్చుచును - మనవట్లునిలిచినమారుతంబ  
 పుడు-పనుపడితాపట్టుబడియుండునచట- పొసగమారుతమ  
 నంబులుగూడియున్న- నెసదృశంబగుబుద్ధికప్పుడేకాగ్ర- భా  
 వంబుకలుగునాభావంబునగుణ - భావంబులెల్లతప్పకచూ  
 చుచుండు- అచూపుప్రత్యయంబభ్యాససరణి- చేజూడజూడ  
 సచ్చిదమృతాంబోధి - యందుదృశ్యంబులునణగియిన్నిటికి॥  
 జెనయెరుకదాశేషించియుండు - మొనసిధ్యాతధ్యాన  
 ములులేకయుండు- వెనరాకనిమ్ముగవెలుగుచునుండు- అది  
 యమనసాగ్రాఖ్యమగువరయోగ - మదియెదానికిపరంబయి  
 నదిలేదు- క్రమముగాసకలయోగవిధానములకు- రమణీయ  
 మయితానెరాజగుచుండు - కావునరాజయోగంబనుపేర  
 పాపనమయిగోప్యభావమయియుండు! మురువుమీరిత్రికూ  
 టము' పూర్వమందు ॥ పరికించిగననొప్పు పాపసనలము

దానిపైఘామ్యాదితత్వంబులైదు । పూనినవర్ణముల్వెలుగుచునుడు । నీనిగ్గులోనుండునలమండలము । దానిలోగానుండుతరణీచుండలము । మరిదానిలోవంద్రమండలముండునగుదుగాదానిలోనంకురంబొకటి । యిదుగొభవ్యాకారమయిచెలుపుమీర । నదిబీజమైయుండునఖిలంబులకును । అచటప్రవర్తించునఖిలదృశ్యములు॥ ప్రచుర బుగాపరాత్పవస్తువరయు । ఘనతరాపోజ్యోతిగతినిరేబగలు । మొనసియంతర్బాహ్యములవెలుగుచుండు । నీరీతినుపనివదర్శసూచకము । వేరెచిత్తములేకవినదృఢంబుగను । అలరారనీలతోయదమధ్యమండు । వెలుగువిద్యుల్లేఖవిధమునమరియు । సురుచిరనీవారకోశంబుపగిది । నరయనీలచ్ఛాయమనుతుల్యమగుచు । చెలువందపావకశిఖదానినడుమ ॥ పన్నుగావ్యాపించిపరమాత్మయుండు । నివిబ్రహ్మమిదేశివుడిదియెవిష్ణుండు । నదియెదేవేంద్రుండునదియెనక్షరము । అదియెపోపరమంబునదియెస్వరాట్టు । నదియెసత్తామాత్రమనియార్కజనులు । తలతురుభేదవాదములలోహారరు । తులివిచేతమదించిక్షలియనివారు । తరుచుగాదైవభేదంబులెప్పుదురు । పరతత్వమునభేదభావంబులేదు । బలగారమొకటియైబహుధూషణములు॥

శృంగారములచేతచిత్రంబులైన । నామరూపంబులెన్నగజే  
రులైన । హేమంబునకుభేదమెందైనగలదె । ఆరీతివెట్లుపర  
మాస్మిభూచుటకు । సావధానంబగుశాంభవిముద్ర । వల  
నొప్పత్తులియగావలెనెట్లయనిన । నలరుపాద్యమిదృష్టియను  
వసదృష్టి । యలపౌర్ణవమిదృష్టియనెడిసంజ్ఞలను । విలసిల్లు  
చునుమూడువిధములైయుండు । పరగనీమూటిలోపలతొ  
లిరుంటి ! పరిహరింపుచుమహాప్రజ్ఞదీపింప । సరవిమూడవ  
చూపుసాధింపవలయు । మరినేర్పుతోలత్యమనువెలిదృష్టిక  
లిగిరెప్పలపాటుకలగకుండినను । విలసితమగుశాంభవిము  
ద్రయగును । యీముద్రధరియించిపాకాగ్రమతిని । యామద్వ  
యముజూడవపుడుమాచనము । కరువలిక్కిరోదకన్యాయమ  
గుచు । పరువడిగూడిలోపలనిలిచియుండు । నొనరంగనందు  
లోనొకటివలించి ॥ చనరెండవదియునాసరణిదీపింప । నా  
రెంటినొకచోటనమరగాగూర్చి । స్వంబుమరచినిశ్చలశవ  
హించి । నిర్వికల్పసమాధివిచిననదియె । రాజయోగంబు  
విరాజమానంబు । నైజమాసచ్చిదానందపదంబు । పాటిం  
చిబుద్ధిసీభావంబునందు । నాటించుమనీపలుకునందనుజూచి  
గాతంద్రీసచ్చిదానందలక్షణము । ఖ్యాతిగాదెలిపిన౯గరు

ణించుచునని॥ జననివీక్షించివిశ్వాసంబుతోడ॥ మూరాజచం  
 గ్రుండుమొననియుట్లుయె॥ నలినాక్షీసచ్చిదానందప్రభావ  
 మెలమితోసపుడునీకరిగింతువినుము॥ లలినోష్ఠచున్ననీల  
 జ్యోతిలోను॥ విలసింపబిడ్చిందువెలుగుచునుండు॥ సరసమై  
 యచటనేస్ఫటికతేజంబు॥ స్థిరమైనమాపరశివకత్తెయుండు॥  
 జననియాశివకత్తే సత్తననాష్ట॥ ననఘచిడ్చిందుచిత్తనగ  
 బెంపొందు॥ ౩౦౦॥

నవీరెండుగలయుటేయానందమగుదు॥ వివరంబుగాత  
 త్వవిమలెరుంగుదురు॥ జనంగనదియొక్కొకరీతిగాను॥  
 పనిబూనిచెప్పెదపాటించివినుము॥ నలినాక్షీయాసర్వకా  
 మరూపములు॥ నలునాష్టసచ్చిదానందంబుగలదు॥ యీ  
 రూపనామంబులందంటియున్న॥ యిలయ స్త్రీభాతిప్రియము  
 లుభావింప॥ నలినాక్షీసచ్చిదానందంబుగాదె॥ ఇదెసచ్చి  
 దానందమిందునిభాస్య॥ ఇదియునింకొక్కటియెరుగజెప్పె  
 దను॥ సత్తులింగమనంగసహజమైయుండు॥ చిత్తననంగంబు  
 చెలువంబునొనరు॥ యీరెండునొక్కటియయ్యనగదృశ్య॥  
 కారణమైవిశ్వగర్భమైవెలుగు॥ నువిదరోయింకొకభావము  
 కనుము॥ వివరించిచెప్పెదవిశదంబుగాను॥ అలఘనాదము



## రాజయోగసారము.

పకులేదు - యదియనిర్వచనియ్యమదియనిగాద- యదిగల్గి  
 వ్రేదియదియయవిద్య - యదియెట్లజనియించునది యెట్లన  
 గు|| ౩౪౦|| నదితేటపరచుమన్ననుచెప్పవొగ-పరిశుద్ధ  
 మైననభంబువీక్షింప - సొరదినీలచ్చాయజూపట్టునటుల- ని  
 ర్మలమయివెల్లునిర్గుణమందు-కర్మకర్మంబుగాగలిగినమాయ-  
 యెందెందుజూచినయేకమయిపాయ- సుందియనుచునుచూ  
 డనుండునుమాయ - యెందులేదనిచూడనెటులేదుమాయ -  
 యెందునీలత్వమాకాశంబునందు - నెటువలెదబ్బెరోయేరు  
 కతోజూడ|| ౩౪౧|| నటువలెనేదబ్బరైయుండుమాయ-యి  
 దివరదాకనిన్నెనసినమాయ - మదితోడనీమాయమాయమై  
 పోయె- మాయలోపలిమాయచుహనియ్యమాయ-నీయఖం  
 డజ్జప్తినిర్గుణమాయ- యటువంటిపరమార్థమిద్ధాత్రిలోను-  
 కుటిలచిత్తులకు సద్గురుదూషకులకు - నత్యంతవిషయేంద్రి  
 యాసక్తులకును - సత్యమూహింపని సంశయాత్మలకు- భీ  
 తాత్మలకుమిత్రభేదవాదులకు|| ౪౦౦ || నితిశూన్యులకునుని  
 ర్దయాత్మలకు- ధామంబుగలనహంకారచిత్తులకు - కామక  
 ర్మాసక్తిగలుగువారలకు - నుపదేశమిచ్చినయూరకేలేని-వి  
 పరీతసంశయాస్పదు లొదురింతె - గానదృఢజ్ఞానకలితులు

గారు - గానయ్యానద్విద్యగావలెననుచు - అడిగినప్పుడెనిశ్చి  
తార్పణముచు - నెడబాటుకేవిద్యయ్యగారాదు - యీవి  
ద్యకన్తుడింకెవడంటివేని॥ ౪౧౦॥ పావనవైరాగ్యపద్ధతులె  
రిగి తలగకమొదటిసాధనచతుష్టయము । బేలగనభ్యాసం  
బుజేసినవాడు । శమదమాదులుగల్గినద్దురుపాద । కమలం  
బులేగతిగానమ్మువాడు । కనులమందరపరాంగననిచ్చియు  
న్న । తనుగన్నతల్లిగాదలచినవాడు । పగులవిత్తములగుప  
డివవిక్షించి । యరిమురితనకేలనంటనివాడు । యెక్కడిసం  
సారమెక్కడగల్గు॥ ౪౨౦॥ నెక్కడనగునేనెవ్వడటంచు ।  
తనుదానెవెతకుచుతనమనంబునను । పనిబూనిఈశ్వరార్ప  
ణముజేయుచును । విగతసంకల్పుడైవిహితకర్మములు । తగ  
సల్పుచునుభూతదయగలవాడు । సంతతంబునుయదృచ్ఛా  
లాభమునకు సంతసింపుచుసాధుజనులతోమైత్రిశాంతవర్తి  
నముచేసలిపెడువాడు । ఆత్మవేత్తలనొక్కసారివంచించి ।  
యదిచెల్పుమిదిచెల్పుమనిత్వరపడక॥ ౪౩౦॥ సడమలుడైధ  
ర్మమనవరతంబు । నాత్మలోభావించియలరెడువాడు । కా  
రణగురుమూర్తికనుగొన్నలోనె । సారెకుమెలగుచుసామి  
యింకేమి । శరణంబులేదుమీచరణద్వయంబె । శరణంబునా

దనరంగజలమునదానంటచెవుడు । మనుజులుకొందరామ  
హిమగానకనై । సంసారియమునదందంబుననుండి । హం  
సస్వరూపమెట్లుగునువీడనుచు । దూషింపుచుండురుతోడరి  
యారీతి । దూషించువారికితోలగకయోగి॥౫౦॥ చేసినదు  
ష్కర్మముల్ చేయనాక్షణమే । వాసిగాకొండరావరయోగి  
యందునిలుకడగాభక్తినిలపిసంతతము । వెలయుతద్గుణము  
లునునుపింపుచున్న । వారికినాయోగివాంఛలులేక । ధీరుడైచే  
సినదివ్యవృత్తములు । చేయచునుండుప్రసిద్ధంబుగాను । సారే  
కీలోకానుసారంబుకొరకు । నిర్గులుడగుయోగి నేర్పునజే  
యుకర్మముల్ చెడుభాగంబులైపోవు॥౫౧॥ నతనికినిరెం  
డునంటమాహింప । నతడనిర్వేదుడైయానందమొందు । నిల  
తోల్లియువధూతయాబ్రహ్మవేత్త । పొలుపొందసమయుక్తి  
బొందుచుండుదురు । ఇతడువిక్తుడైయడవిలోనున్న । నిత  
డుసంసారియయింటిలోనున్న । నెక్కువతక్కువలెన్నం  
గరాదు । తక్కువమోక్షమిద్దరికినిసమమే । పొలుపొందసం  
చితపూర్వజన్మమున । బలముగాకేళవోపాసనజేసి॥౫౨॥  
గురుతరమోక్షమేకోరినకతన । పరువడితానుఖప్రారబ్ధ  
గతిని । అందుగాసంసారియైముక్తిబొందె । పరికించిచూడ

నప్పరమావధూత । యిలపూర్వజన్మంబునందుశంకరుని  
చెలగియు పాసనజేసిభావమున । క్రమమునమోక్షమేక  
మించుకతన । రమణియ్యలీలవిరక్తుడైనిలిచి । మోహపా  
ములనుమొదలంటగోసి । సాహస్యైముక్తిసాధించుకొ  
యె॥ ౫౩౦॥ ఇరువురకునుమార్గమేకమేగాని ! తరుణీల  
మశదములేదుచూడ । మదిలోననీవిట్టిమహిమభావించి మ  
దికిరమ్యంబైనమార్గమందుండి । గురుతరముగ పంచకోశం  
బులకును । పరమనీచైయన్నభావఁబుగనుము । ఆనందీయా  
దేవీయాత్మజుటాచి । వినుమోపరబ్రహ్మ వేదాంతవేద్య

————— \* పంచగోశప్రభావప్రకరణము. ౩ —————

పంచకోశఁబులభావముల్ దెలియ । నంచితంబుగఁబెలుగు  
మననతొండనీయ । వినుమంబయన్నంబువిఖ్యాతిబ్రహ్మ । ప  
నిశ్రుతియందలియలరంగబడియె । కమలాప్తవార్ని తరము  
లవలన । కమలంబులుదయించేఘనసస్యసమితి । నాయెన  
య్యావధులన్నమైయొప్పె । నాయన్నరసమదేహంబయ్యె  
నిట్లు । అదియాస్మయసికొందరంఁజుదృఢృశ్య । మదినశ్యమ  
సిగిగమాంతముల్ పలుక । గానదేహంబాత్మగాదు భావిం  
క । మూనినియ ప్రాణసుయమాత్మయనుచు॥ ౫౫౦॥ పదరి

ములకు పరబ్రహ్మమనియెడువాడు । ధరణిలోననువేదత  
 త్వండుగాని । పరగమూఢుండట్లభావింపగలదె । యిటువ  
 లెనిశ్చయంబందెనీమనము । నిటులైనవిశ్వమేది తలంచుచూ  
 డ॥౬౦॥ మదిలోనతనకనుమానంబుకొంత । కదిసియున్నం  
 దునకలిగవచ్చేళ । జననియివ్వలభుచ్చబ్రహ్మమనంగ । నను  
 వొందపంచకోశాతీతమయ్యె । నదియెసత్యంబున్నమనృతం  
 బువెలయు । నదియెనీవును నేనునభిలవిశ్వంబు । సచ్చిదానం  
 దాభిసంపూర్ణమగుదు । నెచ్చకత్తగ్గకనేకమయియుండు । న  
 దిమనంబందెతదన్యభావమున । విదితంబుగాజూచివిశ్వంబు  
 మరువు ॥ ౬౧॥ నదియెట్లననీసమాధానమతిని । ముదము  
 ప్పవినుమునేమొనసీచెప్పెదను । పనిబూనివామగుల్చమున  
 నాధార । వనజందెపీడించినామేతరంబు । వామారీతలము  
 ననైపుగానిదిన । యామహనియ్యముక్తాననమయ్యె । నియ్య  
 సనంబుననేకచిత్తమున । నెయ్యంబుతోనిచ్చికిరించినడుము ।  
 దృష్టి నాసాగాన తిరముగానుంచి । యష్టమదంబులయణ  
 చివీడ్చుటను । ఘటపటాదులమాయగాజూచియచట । ఘట  
 తమైనదిసత్తు గాగనుంగొనుము । అసత్తువిస్ఫురణాకారమ

గుచు భానురచిత్తుగా ప్రబలుట దెలిసి రహిష్ఠుల సూక్ష్మ  
 గారణముల వెలుగు సహజవస్తువునేక సరణిగా గాంచి  
 రయిననేక ధాత్రండకోశముల వరుసచావరణతత్వము  
 నన్నిటిని సచ్చిద్రక్యంబుగా సమరసింపుచును అస్తిభాతు  
 లచేతనణచివైచుచును॥ ౬౪౦॥ వస్తుమాత్రంబెల్ల నారూప  
 మనుచు నారూపమేస్వయంజ్యోతియేకమున నారూఢీప  
 రణిచేనాత్మగాగనిన నాయాత్మనాదిమధ్యాంతమత్దో  
 లగి మాయావిరహితమయిమదిభేదముడుగు సప్తడుఘ  
 నసచ్చిదానందపూర్ణ మొప్పుగానీవోదుముజ్జగంబులని  
 కరమర్థినపుడుజగద్వాసనముల దొరకొనిమనమందుదోచి  
 నగాని హస్తిభాతులచేతనాత్మగాగనుచు॥ ౬౪౧॥ నిస్తర  
 గంబైవనీరధిమాడిన తెరగొప్పనిర్వాతదీపంబుకరణీ సర  
 వితోరాకానిశాకరుపగిది కలలేనినిద్దరగతినిభేదంబు తొల  
 గిసంపూర్ణ మయితుర్యమౌననుచు నిర్వికల్పంబుననిశ్చలత్వ  
 మున సర్వమఖండమయి సత్యమయినిత్య శుద్ధబుద్ధవిముక్తి  
 సౌంధ్యపరమ సిద్ధాంతసిద్ధమయిచెలగుచునుండు నో  
 యంబుచుభయనేనుండినచువుడె॥ ౬౪౨॥ నీయాత్మనచ్చింబు

నిశ్చయంబుగను | వలనొప్పదెలియగావతెననియాత్మ | నలి  
 రారనర్చించునట్టిచందంబు | క్రమముగాదెలిపెనుతగంతదీ  
 పింప | నమలమానసయైనయాదేవహూతి | యలఘుత్వమ  
 యివముక్తాననమందు | నలునొప్పగూర్చుండినడువనిక్రిం  
 చి | మెడదృఢంబుగనిల్చిమహితాబ్జరీవుల | నడరగాగూర్చి  
 నాసాగ్రంబుజేర్చి | యనుపమసదృఢ యనువహ్నిలోను |  
 జనియించినట్టివిజ్ఞానదీపంబు | కరమొప్పుమతియనుకరమున  
 బూరి | చారవగాహృద్వీధిచొచ్చిశోధించి యచ్చటినాశం  
 బులచ్చటిక్రమము | లచ్చటిచోద్యంబులరసిచూచుచును | చె  
 లువగుదేహపశ్చిమభాగమందు | నిలచివీచౌదండనిజమయి  
 తనర్చి | యొనరదీర్ఘస్థియునెశవుగానమరి | తనుతరింబయి  
 బిసతంతుచందమున | సురుచిరంబయినసుషుమ్నంబునంటి ||  
 ౬౨౦ | కరమర్థితోనూర్ధ్వగమనంబుచేత | చెన్నలరినమేరు  
 శిఖరిపైజేరి | కన్నచోటనెబయలకలయభావించి | సొలవక  
 ప్పడువెలిచూపులోటాపు | అలరారగాబాచియటురెండు  
 విడిచి | మహానియ్యతరమయినమధ్యలక్షమున | సహజంబు  
 గానిల్చిసంతసమంది | నెశవుగానాత్రివేణిసంగమమున | చల

నమొందకనిల్చిస్తానంటుజేసి । లాలితజ్జప్తికలఁమాత్రమ  
యిన । లీలనొందెడియూత్సలింగంబుగాంచి । యర్చిలిడిపిం  
నర్చింపదలచి । పేర్కొనిగినచతుష్పీతమందుంచి । యమలిత  
తత్వమస్యాదివాక్యములు । క్రమమొప్పమంత్రముల్లాస్థురింపు  
చును । ప్రణవంబునెడిగంటపట్టివాయించి । గణనంబుచేయక  
కామాదులనెడి । ఘనవిఘ్నకారిరాక్షససమూహముల । ము  
నుకొనిబలుదూరమునబారిదోలి । కూర్చితోపూర్వమాగు  
రునికర్చించు । కర్మనిర్మల్యంబుకడపటదోలి । యలమటశ  
మదమంటనెడితోయముననలరునర్ఘ్యముపాద్యమాచమనం  
బు । నలువొప్పనొసగిస్తానంటుజేయించి । బలమయినసమ  
దృష్టిభావనయనెడి । పరిశుద్ధసాత్వికాంబరముధరించి । య  
రుదుగాశక్తిత్రయమునొనగూర్చి । తనరయజ్ఞోపవీతంబుగా  
నిచ్చి । యనుపమసద్విద్యయనుగంధమలది । తనభూతదయ  
నక్షతలుగాధరించి । సుగుణంబుచేగల్గునుకృతవాసనలు । అ  
నుభవములుభక్తియనియెడుపూజ । మనమురంజిల్లనమ్మ  
తముగాజేసి । రమణీయ్యమగునంతరంగచతుష్టయముధూ  
పముగనిచ్చియభిషేందియాది । క్రమమొప్పదీపార్చిగాసమ



ర్పించి యమరివజవతత్వమగునుధారసము! మునికొనినైవే  
 ద్యమగనమర్పించి! ద్వారానావందతాంబూలమిచ్చి! య  
 లరనాత్మప్రత్యయప్రకాశమున॥ ౪౨॥ పరగమవర్ణపుష్పం  
 బుగానిచ్చి! పంచభూతమునప్రపంచమంతయును! పంచా  
 ర్తిగానమర్పణమొప్పజేసి! యటచిత్తవిశ్రాంతి యనుప్రద  
 ష్ఠిము! పటుముదంబునజేసి! బ్రహ్మైక్యమనెడి! ఘననమ  
 సారముతంతతోజేసి! తనలోనిపరమాత్మతానుజూడ  
 గనుచూపురూపున నంటిసూటిగానట్టి! చూపురూపైక్య  
 మయినుస్థిరమయిన! యాత్మలింగము తానెయైప్రకాశిం  
 చు॥ ౪౩॥ ఆత్మసుభవమునందలరుచుసోకి! మనన. బు  
 యించియున్న! జెందెనపుడు! మొనయుజ్ఞాతృజ్ఞానములుజ్ఞే  
 మమందు! లీనంబులై యవివేకసంపూర్ణ! ఘనసచ్చిదానం  
 కరూపమయినట్టినిర్వాణపదమందునిండియేకముగ! సర్వి  
 య్బంబుననిద్దురజెంది! తానునైకొంత దడవుండిలేచి!  
 నూనినీమణి సతుకూమారునికనియె! జయసర్వభూతాత్మ  
 యపరమాత్మ॥ ౪౪॥ జయచిన్మయాకార జయవేదసా  
 జయకలుషవిభంగ జయమహాలింగ! జయసత్యసంకల్ప

జనునిర్వికల్ప | నీకటాక్షంబున నిర్గుణమందె | పాకటం  
 బుగనైక్య భావమొందితిని | యాతత్త్వ లోపల నఖిలవి  
 శ్వంబు | మాయగానున్నది మయినీడమాడి | సదీనత్యమ  
 న్న మహాద్వైతమందు | నుదితస్వతంతర మున్నదేతండ్రీ |  
 వ్యావహారికమాత్మ నంగీకరించి || ౩౫ || వావీరిరెండని వ  
 చియింపవలసె | తురుతరంబుగపూజ గొనెడివాడేడ | చిర  
 భక్తితోపూజసేయువాడేడి | సరవిపూజింప పూజాద్ర  
 వ్యమేది | యరయగావాఙ్మానసాభీశమగుచు | నలువొప్పు  
 నన్నుధ్యానముసేయుటెట్లు | పాలుపొందగా సర్వపూర్ణ  
 మౌనిను | చెరిగియావాహనజేయుటయెట్లు | తలపసర్వ  
 మునకాధారమాసేకు | విహితాసనంబుగావించుట యె  
 ట్లు || ౩౬ || సహజమైస్వచ్ఛమైయుండెడినీకు | దనిరారతి  
 ర్ఘ్యపాద్యములిచ్చుటెట్లు | గొనకొనిపరిశుద్ధమగుండునీ  
 కు | నలరనాచమనమర్పించుటయెట్లు | మలినంబులేకనిర్మల  
 తచేనెభుడు | వెలుగుచుండెనునీకువేరెతోయమున | చెలు  
 వొప్పుస్నానంబుచేయించుటెట్లు | కొమరొప్పు విశ్వాధికు  
 జడైననీకు | నమరంగనొకవస్త్రుచుర్పించుటెట్లు | మొనసే

నకులగోత్రములులేనినీకు॥ ౭౭౦ ॥ దనరయశ్శోపవీతములి  
చ్చుటెట్లు॥ పొలుపొందనవయవంబులులేనినీకు॥ వలనొప్పు  
భూవణావల్లిదాల్చుటెట్లు॥ లనఘనీర్తిపుడవైయున్ననీకు॥  
మరిసిపుష్పార్చనసేయుటయెట్లు॥ సలలితంబుగ నిరంజ  
నుడవొనీకు॥ నెలమితోధూపంబులిచ్చుటయెట్లు॥ వనజాస్త  
చంద్రపాపకులరూపముల॥ చననొనరదీపమొసంగుటయె  
ట్లు॥ - పొరిపొరినిత్యతృప్తుడవైననీకు॥ ౭౮౦ ॥ నరుడుగానై  
వేద్యమర్పించుటెట్లు॥ మొనసినదానందమునజొక్కునీకు॥  
గొనకోనివిడైముమక్కువనిచ్చుటెట్లు॥ మురువొప్పనాద్యం  
తములులేనినీకు॥ పరువడిమంత్రవువ్వమనొసగుటెట్లు॥ సు  
నిసితస్వప్రకాశుడవయిననీకు॥ నొనరనీరాజనమొసగుటయే  
లలనికముకుతసువునయియున్ననీకు॥ మొనసిప్రదక్షిణంబును  
జేయుటెట్లు॥ వారకనదైవతవస్తువొనీకు॥ ౭౯౦॥ చేరిప్రణా  
మంబుజేయువారెవరు॥ సారస్వతులకగోచరమైననిన్ను॥ ధీ  
రత్వమొసగనుకొనుటయెట్లు॥ పొలుపొందనిశ్చిత్తముగనుం  
చునదియె॥ నెలవుగానన్నధ్యానించుక్రమంబు॥ ఊరకని  
పీఠియనుండుచందంబె॥ భూరిభక్తిని నెన్నుబూజించుని

ధము । ఘననిశ్చలత్వంబుగలిగియుండినదె । యొనరప్రసక్తి  
 గంబొనరించుసరణి । యలఘుసోహంభావమందునిచినదె  
 ౮౦౦॥ చైలగిప్రణామంబుచేయుభావంబు । మరువనాశ్శ  
 జ్ఞానముననేకనిష్ఠ । మురిసిసంకీర్తనములుసేయురీతి । పర  
 పూణాభావసంపదగలిగినదియు । పరమైనమంత్రజపము  
 సేయుకరణి । యలదాహనపుడుకృత్యాకృత్యములను । తెలి  
 యకమరచుటేదివ్యశమంబు । సర్వమఖండమైచర్చింపరాని ।  
 నిర్వాణమొందుటేనీదర్శనంబు । యింతియెకానిమహాబ్రం  
 హమందు॥ ౮౦౧॥ వంతగాభావంబువేరేమిలేదు । మతియు  
 న్నగవియున్నమాటొగనుపించు । మతిబోవనదిబోవుమా  
 యమాయగనె । యతులితబ్రంహమంచాకలంకంబు । సత  
 మవునెచూడవసంతకాలమున । నతులితంబగుచున్నయట్టి  
 ప్రకరణి । వితతిప్రకాశింపవంతగానందు । చేదరెడిమరుమ  
 రీచికజూచిజలము । కదలుచున్నదిగ్రోల గావలెననుచు ।  
 భ్రాంతిచేవృగములుపరువెత్తికొనుచు॥ ౮౦౨॥ సంతదూ  
 రముడన్ననెదురుగాజలము । కదలిపోవుచునుండుకైవడిగా  
 నె । మదికిదృగ్వాగ్ధి పారవహీమలోదోచు । గానిలేదనెడిని

కొండనేనగలదె | యిలముకుమురములేకనయ్యక్షియగుము||  
 ౮౮౦|| వెలయగాదనుదానువీక్షింపగలదె- కనుదోయితను  
 దానుగనిసంతసింప - దనరనద్దంబుసాధనముగానుండు-  
 నారీతిపరమాత్ముడాత్మప్రకాశ - మారూఢిగాఱాడవమ  
 రుగాబుద్ధి- యలరారసాధనమైయుండుగాని- యగుచుభా  
 వాతీతమైనబ్రహ్మమును - గనెడిసాధనమెందుగలదెన్నటికి-  
 గనుచుండునదెసాక్షిగాసంతసంబు - పరిపూర్ణతరమగుబ్ర  
 హ్మైశ్వరమునకు|| ౮౯౦|| తెరగొప్పమరియొక్కదిక్కుపోవ  
 తెనె- యలరునవిద్యామలనెడియుపాధు- లలరారననియిం  
 చునాక్షణమందె - యుండెడిచేతనెయుండుపూర్ణముగ-  
 నుండెడిబ్రహ్మమందూరకేకలయు- సరవితోనండునుసాదృ  
 శ్యమొకటి- వెరవొప్పగానేనువిన్నవించెదను - ఘటము  
 భిన్నంబైనఘటపటాకాశ-మతమతాకాశమందుండునుగలసి-  
 యామతంబణగినయామతాకాశ|| ౯౦౦|| మామతాకాశమం  
 దుండియుగలయు | నారీతిగానెయిట్లనపిండాండ-కార  
 ణవిద్యదగ్ధంబుగానె- సారదిగాకుండినచోటనేయుండి- సర  
 గునజీవుడీశ్వరునిలోగలయు- నారీతిగానలఘుతరశుభకాం

జ- కారణమగుమాయాక్రమమదేమండె - కర్పరంబునుగా  
 నృకడపటదాను- నాకాశమండలయంబందిపోవు - నాకర  
 ణిసవిద్యసతివేగకాల్చి॥౯౧॥ యలవిద్యతుదకుమహాబ్రహ్మ  
 మంది - వెలిగిలయంబొందివేరుతాలేక- గానగునావిద్యగ  
 గలిగినయవుడె - పూనిప్రపంచబుద్ధుడమెందులేడు- యం  
 తటయిదిమిథ్యయనరానియెరుక - వింతయొక్కటిలేకవెలు  
 గుచునుండు- నటువంటిబ్రహ్మమేనైతికలంక- మిటమీదజని  
 యింపదదినీశ్చయంబు- బట్టబయిటనెమోక్షపదమిట్లువెలు  
 గు- నెట్టుకన్గొనరందరీబ్రహ్మవిద్య॥ ౯౨॥ అష్టడాకపిలు  
 డునవ్వెసత్యపను - దేవహూతినిజూచిధీరుడైపలికె- జన  
 నిబహుకృతజన్మసంసారమహీమ - ఘనతరమైయుండెగ  
 నుకశీఘ్రమున- పరమసిర్గుణపరబ్రహ్మైక్యభావ - నురుదు  
 గాబొందితివంతియేకానీ - యందరికిదిలభ్యమైనప్రపంచ-  
 మెందుండునటమీదయిందీవరాక్షి - నలువొప్పనెప్పుడున్న  
 దిలేనిదనుదు - కలమాడిక లేనిదెకలిగినదనుచు॥౯౩॥ బల  
 ముగాభావించుప్రాకృతజనము - వలనవిశ్వంబట్లువర్తింపు  
 చుండు- నొనరంగవారులేకుండినమాయ - కునికీయొక్కడ

లేకయూరేపైపోవు- ఘనమైనభావింపసేకథప్రబలమైయుం  
 డు- దానికియుక్తమాత్మజ్ఞానవిద్య- గానతద్విద్యతప్పకగు  
 ప్రమగుచు- వరపతివ్రతసీతివతికంపుచుండు - కర్మమొప్పు  
 చుకర్మకాండాదులెల్ల - సామాన్యగణికాళిసరణివటించు  
 కామయుక్తులకుభోగములనొసంగు- నాభోగములలోనిన  
 టువంటిఘనుల- చేభగ్నుమగుదానిచిత్రమంతయును- అట  
 మీదతానాత్మననెడునిశ్చయము - డిటవుగాగలుగు సందే  
 హంబుదొలగు - నంతటపరీపూర్ణమైతానెవెలుగు- నింతం  
 తకికర్మమెరుగంగరాదు - సులభంబుగలుగునీమజ్ఞానవిద్య-  
 సులభకాతీత్యవిస్ఫురణమెట్లనెన॥ ౯౫౦॥ నేనునేననిండిపం  
 డినదెరుక- నేననసులభమానెగిహంకృతిని- నెననకరినమా  
 నిశ్చయమందు- గాననీబంధమోక్షంబులురెండు- వలనొప్పు  
 గలవనివచింపవలసె- నలకంటగనినిశ్చయంబుభావించి  
 యాబంధమోక్షంబులభిమిల్ గాని - యాబంధమోక్షంబు  
 లాత్మకైక్కడిది - నిత్యముక్తుండాత్మనిర్గుణుండనెడి - సత్య  
 మూహించినసంకల్పమేది॥ ౯౬౦॥ పాకటముగనీట్టిభావ  
 నిశ్చయము- నీకులభ్యంబయ్యెనేకన్నతల్లి - యిరవుగషరి

యనునీంకెన్నిచెప్పినను - నిరుపమానందమయినీశ్వరమొకటి-  
పరగనీనిశ్చయభావంబుచేత- నర లేక పరమాత్మనినుచుభా-  
వించు- భానుప్రకాశమంబరమెల్లనిండే - పూనియుండియు  
నుతద్భూరిసత్కాంతి - స్ఫుటముగాగనరాకభూవృక్షై-  
ల - ఘటపటాద్యాకారమందులవెలుగు||౯౭||కరణిపరా-  
త్ముడాసనముననుండి-కిరణాదులందుప్రకాశింపుచుండు-సం-  
తతింబీరహస్యముభావమందు - చింతింపుచుండుసుస్థిరతరం-  
బుగను- ఇలభానుడస్తాద్రికరిగినవేళ- కళలచేవెలుగుతక్క-క-  
జాలమెల్ల- నమరినాతనియందుననువొందుమాటికి- నమన-  
సకముననణగునావిశ్వమెల్ల - గనుకనీయమనసకఘనతరా-  
భ్యాస-ముననీవుపరిపూర్ణముగనిండియుండు||౯౮||మానస-  
యగువెంగమాంబికారచిత- మయినట్టిరాజయోగావృత-  
సార- మందెన్నగాతృతీయప్రకరణంబు-పొందుగాతరికొం-  
డపురిధాముడైన- వీరన్యసింహుండువెలయుగైకొనియె-ధా-  
రుణినాచంద్రతారారకముగన ||

రాజయోగసారము - సంపూర్ణము.

